Oponentský posudek na disertační práci JUDr. Ing. Libora Lukáška

"Visegrádská skupina jako významný středoevropský fenomén"

Předložená disertační práce zpracovává téma, které je aktuální nejen z hlediska teoretické reflexe, ale především z hlediska praktické realizace naší zahraniční politiky. Z hlediska teoretické reflexe spočívá obtížnost tématu ve skutečnosti, že vědecké rozpracování tématu není doposud rozsáhlé. Vzhledem ke stupni vývoje vědeckého výzkumu problematiky je třeba ocenit už samotný výběr tématu. Jeho rozpracování kladlo nároky na schopnost samostatného vydefinování teoretických a metodologických východisek, na schopnost interdisciplinární analýzy i na schopnost teoretického zobecnění rozsáhlého empirického materiálu.

Cíl práce autor vymezil v Úvodu disertační práce: „ Na základě studia primárních pramenů a další zdrojové základny popsat a zhodnotit vývoj Visegrádské skupiny v letech 1991-2004 na pozadí vnitropolitického vývoje v jednotlivých zemích visegrádského uskupení, včetně predikce možné další spolupráce" a dále pak zhodnotit „zda-li došlo k naplnění vybraných strategických cílů, které si toto uskupení vytýčilo na počátku své existence..." Tento cíl se autorovi podle mého názoru podařilo do značné míry úspěšně naplnit.

Danému cíli odpovídá i výstavba logické struktury práce. Rozbor je uveden kapitolou věnovanou teoretickým východiskům práce, která stručně představuje teoretické přístupy relevantní tématu práce, sám pak teoreticko-metodologicky vychází z realistického stanoviska a sleduje národní státní útvary v jejich vazbě na nadnárodní integrační seskupení. Tuto část práce by bylo podle mého názoru vhodné mnohem úžeji propojit s rozpracováním problematiky v částech dalších, což by autorovi pomohlo překonat místy až příliš deskriptivní charakter výkladu. Těžiště práce spočívá ve třech kapitolách věnovaných rozboru situace ve středoevropském regionu po r. 1989, vzniku a vývoji Visegrádské skupiny ve zkoumaném období a především zhodnocení naplnění vybraných strategických cílů Visegrádské skupiny. Rozbor je veden z chronologického hlediska. Autor sleduje vývoj uskupení a proměny jeho strategických cílů ve vazbách na proměny zájmů a cílů jednotlivých zemí skupiny a jejich vzájemných vztahů a to v širším středoevropském kontextu. V této části práce je třeba ocenit hloubku rozboru, přesnou práci s empirickými daty a jejich analýzu. Vyústění této části

představuje kapitola 3, v níž je provedeno zhodnocení plnění sledovaných strategických cílů Visegrádské skupiny. V souvislosti s problematikou rozpracovanou v kapitolách 1 – 3 doporučuji následující otázky k obhajobě:

1) Jaké jsou příčiny a předpoklady rozvíjející se visegrádské spolupráce v oblasti tzv. občanské dimenze V-4, resp. v rámci činnosti Mezinárodního visegrádského fondu, na rozdíl např. od oblasti politické či ekonomické?

2) Jakými změnami prošel přístup české politické reprezentace ve vztahu k Visegrádské skupině se v letech 1991-2004 a jaké je současné vnímání postavení a významu Visegrádské skupiny z pohledu české zahraniční politiky?

3) Visegrádská skupina se nikdy plně neshodla na rozšíření o další členy, na druhé straně však neodmítala ad hoc spolupráci s ostatními zeměmi střední a východní Evropy. Jaký je dnešní stav spolupráce V-4 s ostatními regionálními uskupeními, příp. jednotlivými zeměmi střední a východní Evropy?

Práci uzavírá velmi rozsáhlý seznam pramenů a literatury naší i zahraniční. Velký je i rozsah internetových zdrojů, který je však adekvátní sledovaným problémům a potřebám jejich zkoumání.

Práce má odpovídající úroveň po stránce stylistické i formální.

Celkový závěr:

Předloženou disertační práci JUDr. Ing. Libora Lukáška považuji za přínosnou. Autor v ní prokázal schopnost vědeckého zpracování tématu. Prokázal, že je schopen nejen přesně zpracovat rozsáhlý empirický materiál, což je nezbytný předpoklad každé vědecké analýzy, ale také, že je schopen pracovat na úrovni teoretických zobecnění. Předložená práce dokládá autorovu hlubokou znalost zkoumané problematiky i jeho schopnost logicky navázat na současný stav poznání a svým dílem k němu i přispět.

Disertační práci JUDr.Ing. Libora Lukáška doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí.

V Praze dne 18.6.2007

Prof.PhDr. Zuzana Lehmannová,CSc.